

Arbetslivskommissionen för rengörings- och fastighetsservicebranschen, lägesbild 2018–2019

Arbetslivskommissionen för rengörings- och fastighetsservicebranschen har utarbetat en lägesbild över kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande inom sitt område. Till arbetslivskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017). För detta uppdrag har arbetslivskommissionerna haft tillgång till uppgifter om uppföljning, bedömning och respons, bland annat utbildningsförvaltningens statistik- och styrningstjänster och i den nationella informationsresursen KOSKI.

Uppgifterna om utförda studieprestationer 2018 gjordes tillgängliga för kommissionerna våren 2019. Eventuella korrigeringar som läroanstalterna har gjort i KOSKI-informationen efter denna tidpunkt visas inte i denna lägesbild. Detta gäller även statistiken över mängden utförda studieprestationer 2019 som tagits fram ur informationsresursen KOSKI i början av 2020. De granskade prestationsmängderna publiceras senare i utbildningsförvaltningens statistiktjänst Vipunen.fi.

De uppgifter som har utnyttjats i lägesbilden har plockats direkt från informationsresursen KOSKI i den form som läroanstalterna har uppgett dem. Statistiken kan innehålla bristfälliga eller felaktiga uppgifter. Till exempel på grund av tekniska orsaker har alla uppgifter som antecknats i läroanstalternas egna studiehänteringssystem inte överförts korrekt till KOSKI. Dessa uppgifter statistikförs under punkterna "inga uppgifter"/"har inte meddelats".

Även kommissionernas besöksrapporter, begäran om rättelse och utlåtanden har använts som källmaterial.

Antal avlagda examina och examensdelar

Examen- och examensdelsprestationer	2018		2019	
	hela examen	examensdelar	hela examen	examensdelar
Grundexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen **	13	1 338	277	8 159
Kompetensområdet för fastighetsskötsel	6		122	
Kompetensområdet för hemarbetservice	2		16	
Kompetensområdet för lokalvård	4		134	
Tomma	1		5	
Yrkesexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen**	154	1 792	1 348	7 694
Kompetensområdet för fastighetsskötsel	9		178	
Kompetensområdet för hemarbetservice	12		157	
Kompetensområdet för lokalvård	116		984	
Tomma	17		32	
Specialyrkesexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen**	10	31	61	196
Yrkesexamen i fastighetsservice	276	838	75	207
Kompetensområdet för fastighetsskötsel	88		20	
Kompetensområdet för lokalvård	70		8	
Kompetensområdet för VVS-underhåll	60		42	
Tomma	58		5	
Specialyrkesexamen i fastighetsservice	82	210	18	71

Grundexamen inom fastighetsservice	1 104	7 228	621	3 325
Kompetensområdet för fastighetsskötsel	873		540	
Kompetensområdet för lokalvård	222		77	
Tomma	9		4	
Grundexamen i hemarbets- och rengöringsservice	841	7 140	478	2 696
Kompetensområdet för rengöringsservice	544		281	
Kompetensområdet för hemarbetservice	276		191	
Tomma	23		6	
Yrkesexamen inom hushållsservice	89	319	20	24
Yrkesexamen för anstaltsvårdare	1 156	3 546	169	321
Specialyrkesexamen för städtekniker	85	212	21	52
Specialyrkesexamen för ledare av städningsarbete	161	385	48	136
Totalt	3 971	23 039	3 136	22 881

** gällande examina

	2018	2019	2018	2019
Examen/examensdelar som mål	hela examen som mål	hela examen som mål	examensdelar som mål	examensdelar som mål
Grundexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen**	979	5 953	359	2 206
Yrkesexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen**	1 567	7 002	225	692
Specialyrkesexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen**	31	10	0	0
Yrkesexamen i fastighetsservice	834	207	4	0
Specialyrkesexamen i fastighetsservice	210	71	0	0
Grundexamen i fastighetsservice	6 645	3 243	583	82
Grundexamen i hemarbets- och rengöringsservice	6 735	2 604	405	92
Yrkesexamen i hemarbets- och rengöringsservice	288	22	31	2
Yrkesexamen för anstaltsvårdare	3 366	312	180	9
Specialyrkesexamen för städtekniker	210	52	2	0
Specialyrkesexamen för ledare av städningsarbete	372	132	13	4
Totalt	21 237	19 608	1 802	3 087

** gällande examina

Uppgifterna är hämtade 25.2.2019 (för 2018) och 15.1.2020 (för 2019) och uppgifterna har inte uppdaterats efter detta. Prestationerna för examensdelarna omfattar inte examensdelar som uppgetts vara lokala.

Diskussion

Antalet prestationer för examina och examensdelar, utveckling

Grundexamens gemensamma studier orsakar utmaningar. Det finns många studerande med invandrarbakgrund och för dem är de gemensamma studierna särskilt utmanande. Läroavtalsstuderande har inte möjlighet att lösgöra så många dagar som de gemensamma studierna kräver. Nivån blir för hög för många bra arbetstagare som då endast avlägger en del av examen eller ingen examen alls.

Specialyrkesexamen: Exomens kravnivå har ökat och det är klart en chefsexamen. Examen för ledare för städningsarbeten är för krävande och därför väljer många som ersättning Yrkesexamen för arbete som teamledare (tidigare Specialyrkesexamen för ledare av städningsarbete). Detta beaktades också i reformen av examensgrunderna. Yrkesexamen för arbete som teamledare ordnas också oftast inriktad till exempel på rengöringsservicebranschen.

Anordnande av examina

Examen	Anordnartillstånd	Aktiva anordnare
Yrkesexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen	56	48
Specialyrkesexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen	35	22
Grundexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen	66	58
INNEHÅLLER INTE EXAMINA SOM ÄR I EN ÖVERGÅNGSTID		

* aktiviteten bestäms utifrån om utbildningsanordnaren/läroanstalten registrerat examens- eller examensdelsprestationer i den KOSKI-data från 2018 eller 2019 som tillställts kommissionen. Uppgifterna är hämtade 25.2.2019 (för 2018) och 15.1.2020 (för 2019) och uppgifterna har inte uppdaterats efter detta.

Diskussion

Ändringar i antalet anordnartillstånd och anordnande av examina Fördelningen av examens-/examensdelsprestationer mellan utbildningsanordnarna Geografisk och språklig täckning vid ordnande av examina

Antalet anordnartillstånd har varit oförändrat.

Mest spridning i utbildningsanordnarnas aktivitet förekommer bland specialyrkesexamina.

Geografiskt sett är tillgången till examina god.

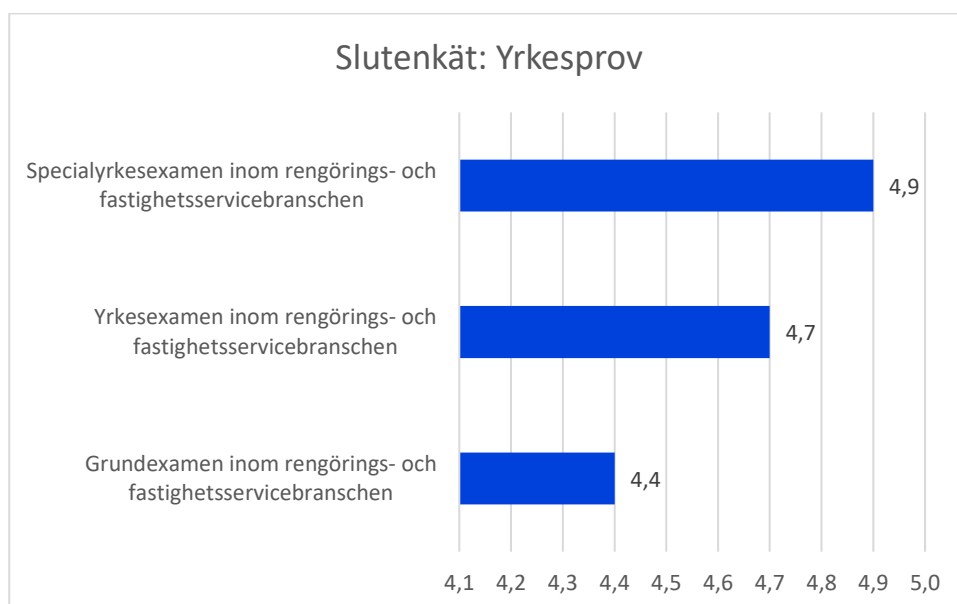
Stiftelser och föreningar är inte särskilt aktiva utbildningsanordnare. I fortsättningen kommer kommissionen att fästa uppmärksamhet vid dessa bland annat genom besök.

Det finns fyra anordnartillstånd för grundläggande examen och yrkesexamen på svenska. Det finns ingen som anordnar specialyrkesexamen på svenska. Det finns två anordnartillstånd för grundexamen på engelska. Det finns inga anordnartillstånd för yrkesexamen på engelska, vilket upplevs som en stor brist.

Kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande

	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Miljöer där yrkesprov genomförs	arbetsplats	arbetsplats	arbetsplats + läroanstalt	arbetsplats + läroanstalt	läroanstalt	läroanstalt	inga uppgifter	inga uppgifter
Grundexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen	35,7 %	48,0 %	8,2 %	3,5 %	11,7 %	9,8 %	22,4 %	38,7 %
Grundexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen	58,9 %	62,5 %	4,8 %	3,8 %	1,1 %	1,0 %	35,3 %	32,7 %
Specialyrkesexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen	3,2 %	40,3 %	3,2 %	3,6 %	19,4 %	2,6 %	74,2 %	53,6 %

Bedömare 2019	arbetslivet + lärare	endast lärare/utbildnings anordnare	endast arbetslivet	inga uppgifter
Grundexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen	49,5 %	12,3 %	0,2 %	38,0 %
Yrkesexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen	60,6 %	6,8 %	0,5 %	32,1 %
Specialyrkesexamen inom rengörings- och fastighetsservicebranschen	42,9 %	3,6 %	0,0 %	53,6 %

**granskningsperioden för studeranderespons är 7/2018–9/2019. Bedömningsskala 1–5, där (5) helt av samma åsikt, (4) nästan helt av samma åsikt, (3) delvis av samma och delvis av annan åsikt, (2) nästan helt av annan åsikt, (1) helt av annan åsikt.*

Diskussion

Alla examina har bra medeltal i studeranderesponsen. För platser där yrkesprov genomförs och bedömare är andelen ”inga uppgifter” ganska stor. Detta beror bland annat på problem med hur uppgifterna överförs till KOSKI. Det försvårar diskussionen, eftersom slutsatserna kan vara felaktiga.

Trenden att ordna yrkesproven på arbetsplatsen ökar.

Genomförande av tvåpartsbedömning av kunnande

Det finns utvecklingsområden inom tvåpartsbedömning.

Ofta genomförs bedömningen endast av lärare/utbildningsanordnaren, bedömare från arbetslivet saknas. Det har inte uppdragats någon orsak eller motivering till detta, förutom till exempel beslut om erkännande.

Motiveringar för ordnande av yrkesprov vid läroanstalter

Personer som behöver särskilt stöd. Läroanstalten kan erbjuda goda yrkesprovsmiljöer (maskiner, utrustning, lokaler).

Rättelser av bedömning

Kommissionen har fått två begäran om rättelse av bedömning. För den ena har kommissionen konstaterat att begäran om rättelse av bedömning var ogrundad och den andra har lett till fortsatta åtgärder. På basis av begäran

om rättelse av bedömning konstaterar kommissionen att det är viktigt att bedöma den studerandes förutsättningar för att genomföra ett yrkesprov och att man bör fästa uppmärksamhet vid detta.

Planer för bedömning av kunnande

Beträffande utarbetandet av planerna för bedömning av kunnande befinner sig läroanstalterna i olika utvecklingsskeden. Arbetslivskommissionen har inte mottagit begäran om utlåtande om planer för bedömning av kunnande från ministeriet.

Genomförandet av den personliga tillämpningen i praktiken

Utifrån tillgänglig information konstateras att personlig tillämpning genomförs väl. När det gäller de gemensamma studierna innebär dessa studier utmaningar för en del studerande (frågan har behandlats i avsnittet Antal avlagda examina och examensdelar).

God praxis

De studerande har getts möjlighet till att avlägga arbetsprov före yrkesprovet (bedömning av den studerandes förutsättningar för att avlägga yrkesprov), läraren bekantar sig med nya yrkesprovsmiljöer, examensverkstäder för att göra upp yrkesprovsplaner för de studerande.

Utvecklingsområden i utbildningsanordnarnas verksamhet

Läroanstalternas samarbete med arbetslivet har ofta koncentrerats till aktörer inom den offentliga sektorn. Studeranderesponsen ska behandlas tillsammans med företrädare för arbetslivet och studeranderesponsen ska utnyttjas bättre.

Hur väl fungerar examensgrunderna

Diskussion

Examengrundernas arbetslivsmotsvarighet

Fungerar i regel bra. Det är bra att man i sin yrkesexamen kan inkludera obligatoriska examensdelar från andra examina och utvidga sitt kunnande. En personlig handledare har varit populär, särskilt i landsorterna.

Genomförande av valfrihet vid avläggande av examina

Genomförs i varierande grad. För hemarbetares och lokalvårdares del är man tvungen att fundera på valfriheten på arbetsplatserna, om de har en koncentrerad verksamhet. Det har konstaterats vara en bra praxis att man kan välja examensdelar från andra examina.

Behov av ytterligare anvisningar i fråga om kraven på yrkesskicklighet i examensdelarna eller sätten att påvisa yrkesskickligheten

Medlemmarna i arbetslivskommissionen har fått kännedom om att det finns skillnader i hur yrkesproven genomförs. Eftersom uppgifterna inte har kommit till kommissionen genom officiella kanaler, kan man inte ta ställning till dessa frågor, men några anmärkningar:

Lärarna följer inte med yrkesproven på arbetsplatserna, deltar endast i bedömningsamtalen. Bedömningen har blivit arbetsplatsens uppgift och det finns en oro för att bedömningen ska vara riktig och rättvis. Likaså väljer man mycket snabbt att påvisas kunnande inom examensdelar eller delar av examensdelar på läroanstalten, även om det finns möjlighet att påvisa dem på arbetsplatserna.

Grunderna för examen tolkas mycket vitt: man behöver inte påvisa alla kriterier utan betonar vissa saker och en del påvisas inte alls. Yrkesprovsmiljöerna tolkas också mycket vitt, till exempel kan ett hem vara ett internat där invånarna byts ut varje vecka.

Erfarenheter av hur de nya examensgrunderna fungerar

I samband med besöken har det konstaterats att de nya grunderna fungerar, men arbetslivet och de studerande önskar att utbildningsanordnarna i större utsträckning fördjupar sig i examensgrunderna.